

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felöltszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HIRDETÉSEK:	BUKARESTBEN:
2 LEI	Évente 480 lei Félévre 240 Negyedévre 120 Havonta 42 Kézbizt. díj havonta 10	Évente 500 lei Félévre 260 Negyedévre 140 Havonta 50 Bérm. post. k. díjve	BRAȘOV—BRASSÓ, Kapu-útc. 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Negyedévre 250 lei Félévre 500 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kiadóhivatal a PUBLICITATE RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjait vesznék fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizománysunk utján is feladhatók.	2-50 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRAȘOV—BRASSÓ, 1924. február 9. (Szombat)

32. SZÁM.

Különös

mentalitás megszokott muzsikája hallszikra a sovinizmus berkeiből. A román sajtó egy része, élén az Universallal, megismétli azt a tarthatatlan felfogást, hogy az állam érdeke nem türi meg a kisebbségi iskolák és a kisebbségi egyházak iskolafenntartó autonómiáját.

Az indokolás természetesen ezutal is a régi. A magyar tannyelvű iskola sérti a nemzeti szempontot, egészen különleges érdeket szolgál és a federációs törekvéseket mozditja elő. A román nyelv tanítása pedig a kisebbségi iskolákban állami szükségesség, amiről a kormánynak minden lehető módon gondoskodnia kell.

Aztán arról beszél az Universul cikke, hogy senkinek sincs joga rá, hogy a vallás révén az anyanyelvhez és az anyanyelv révén az egyházhoz forduljon jussot. Valamint arra sincs joguk a nemzeti kisebbségeknek, hogy — miután az elemi iskolákban az anyanyelv szabad használata biztosítva van — lázongjanak a kormány nemzetvédő rendeletei és törvényei ellen.

Mindezekre nagyon egyszerűen és könnyen válaszolhatunk, ha mindjárt a makacs ismétlés unalmába esünk is. De nem hagyhatunk szó nélkül egyetlen szót sem, mely a nemzeti kisebbség jogait kétségbevonja, egyetlen gondolatot sem, mely magatartásunk és küzdelmünk célját, jellegét, igazságát valódi mivoltából kivetkőztetni akarja.

Ezuttal ott kezdjük, ahol egyébkor végezni szoktuk: visszautasítjuk még annak alátámasztását, sejtetését is, mintha a magyarság a maga anyanyelvének és kultúrájának védelme és szolgálata által holmi törvényellenes, alkotmányellenes, hazaellenes tendenciákat akarna érvényre juttatni. Ez a sovinizmus beteg és botor felfogása, amiben nincs egy szemernyi igazság, s amely a kormány intézkedéseiben megnyilatkozva, méltatlan és jogtalan kulturpolitika forrása.

A nemzeti kisebbségek küzdelmét nyelvük és kultúrájuk biztosítására hagyományok, törvények és magasabb emberi és állami szempontok teszik jogosulttá. A tradíció, melyet maga a románság hosszú évtizedek erős és elszánt küzdelmével őrzött, a magyar impérium idején, a Romániához csatolt magyarság lelkében is tovább él. Mi is azt tartjuk, hogy a területi és hatalmi eltolódás nem jelentheti milliók szaki-tását faji mivoltukkal, művelődésük irányával, nyelvük és érzésviláguk gazdagságával és szépségével.

Már most nemcsak a világháború tanulságai, a népek szellemét áthatott wilsoni elvek, hanem a békeszerződésekben lefektetett jogok és kötelességek s a népszövetség hivatásában megnyilatkozó kiegyenlítő feladatok is e hagyományok szabadságának biztosítását követelik.

De ha mindez nem szóla is, vagy nem szólhatna is a nemzeti kisebbségek nyelvi és kulturális jogai mellett, döntően nyilatkozik mellette az a legmagasabb érdek, hogy Románia minden polgárát a legteljesebb igazságosság és méltányosság szellemében a szabadság teljes birtoka illesse meg. Ez a szabadság adná meg nekünk az igazi polgári öntudatot, az állam iránt tartozó hűség és odaadás spontán indulatát, a nyugalom és megelégedés jóllétét és virágzó árasztó állapotát.

Miért és mivel bánthatna a magyar nyelvű felekezeti iskola a nemzeti szempontot, holott éppen szolgálja vele?

adná meg munkájának, tanításának a szeparatiztikus jelleget, holott hasznos ismeretekre és hűséges polgári kötelemekre nevelne, tanítana?

A román nyelv tudásáról minduntalan felhangzó prédikációt már igazán nem méltathatjuk válaszra. Szükségességének folytonos felhánytorgatása több mint bosszantó: tartalmatlan üresség, mikor köztudomásu, hogy az egész vonalon, önként és előírásra, könyvből és életből, a legintenzívebb tanulása folyik az állam nyelvének és szerencsésnek érzi magát immár az a magyar, aki románul írni és beszélni tud.

A román sajtó egy része, élén az Universallal, még mindig a hatalom

és hódítás hívságos látóköréből követeli a természet, az élet, a jog, a törvények alárendelését egy fantasztikus fantómának, amin az idő és a história már rég keresztülgázolt.

Ne kívánjanak lehetetlent tőlünk és elérhetetlent a kortól, amelyben élünk. s Románia szabad és boldog népeket boldog és szabad hazája lesz. Adják meg a nemzeti kisebbségeknek mindazt, ami őket jog szerint megilleti, s mi megadjuk, román testvéreinkkel együtt, az államnak mindazt, ami nemcsak formailag, de lélek szerint is megilleti. Hagyják érintetlenül iskoláinkat, nyelvünket, kulturánkat, emberi és polgári mivoltunkat!

Fellázadt a vörös hadsereg több hadosztálya

A lázadók utban vannak Moszkva felé — Kronstadt lakossága is fellázadt

— A Brassói Lapok eredeti távirata —

BRASSÓ, február 7. Leninnek, az orosz szovjetköztársaság megalapítójának halála, ugylátszik nem maradt kihatas nélkül az orosz birodalom nyugalmára. Ahogyan a jelek mutatják, az ellenforradalom elérkezettnek látta az időt arra, hogy a szovjetrendszer megdöntésére megkezdje az akciót. A ma érkezett táviratokból kétségtelenül megállapítható, hogy az ellenforradalmi mozgalom, amely most indult

utjára Oroszországban, nem helyileg elszigetelt jelenség, hanem mindenfelé az országban megmozdultak nemcsak a rendszerrel elégedetlenek, hanem magának a vörös hadseregnek egyes osztagai is fellázadtak s most utban vannak Moszkva felé.

Magáról a mozgalomról részletes jelentések nem érkeztek, s arról csak a Daily Mail rigai tudósítója számolt be rövidesen lapjának. E jelentés szerint

a vörös hadsereg több hadosztálya fellázadt Moszkva ellen. Több várost, köztük Kovelt és Brianszket megszállták, s gyors menetben menetelnek Moszkva felé. Kronstadtban az egész lakosság véres lázadásban tört ki, s a szovjet ottani képviselőit elűzték helyeikről. Az orosz kormány pillanatnyilag sem ura a helyzetnek, mert a vörös hadsereg zömére már nem számíthat, s kénytelen tatár csapatokat mozgósítani.

Moszkvából később érkezett jelentés az angol lap értesítését mindenben megerősíti, azt is, hogy a vörös hadsereg fellázadt részei Moszkva ellen menetelnek. A kormány elrendelte az első koresztály azonnali mozgósítását.

Miért utazik Mária királynő külföldre?

Averescu Rómában A néppárt vezére mint Románia jövődöbeli miniszterelnöke megy külföldre

Bukaresti tudósítónk telefonjelentése.

BUKAREST, február 7. Nehány nappal ezelőtt már röviden jelentettük, hogy Mária királynő külföldi utra készül, s hogy már a legközelebbi jövőben Rómába, Párisba és eselleg Londonba is ellátogat. Amint most ujabbban jelentük, Mária királynő holnap, pénteken reggel utazik el Bukarestből a Simplon-expresszel, s utjának első állomása Róma lesz.

Politikai körökben a királynő utazásának rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak, amely különösen a dinasztia külpolitikai érdekeivel áll szoros összefüggésben.

A beavatottak állítása szerint a királynő utazásának hármas célja van és pedig elsősorban az, hogy Miklós herceget a külföld uralkodói nál bevezesse, másodsor pedig, — amely szintén Miklós herceg személyével áll szoros összefüggésben, — hogy a külföld vezető államainak kormányfőivel az alóán trón betöltéséről tárgyaljon. Utazásának harmadik célja pedig, hogy ugyancsak a külföldön Görögország számára keresen megoldást, amely különösen most, Venizelosz bukása után, kétségbeesett helyzetbe került. Ahogyan bukaresti politikai körökben mondják, Venizelosz

bukása és Görögországból való távo-zása a görög uralkodóház érdekeit fenyegető helyzet elé állította.

A királynő római útja alkalmából valószínűleg a Vatikánban is látogatást tesz.

Averescu is Rómába utazik

Politikai körökben a királynő utazásával kapcsolatban élénk érdeklődéssel tárgyalják azt a szenzációsnak is beillő tényt, hogy Averescu tábornok, a néppárt vezére szintén holnap utazik Rómába. A hír meglepetésként érte a politikusokat, s e pillanatban jóformán még senkinek sem tudja elfogadható magyarázatát adni annak, hogy tulajdonképen mi történt és hogy milyen fontosságot tulajdonítanak Averescu római útjának, amelyről — kézenfekvő az a feltevés, hogy a királynő utazásával ez az utazás valamilyen nexusban van. Bizonyos politikai körökben azonban mégis elfogadható magyarázatot tudnak adni az utazás céljáról, amelynek feltétlenül nagyfontosságot tulajdonítanak és nagy horderejűnek tekintik.

Ennek a politikai csoportnak a fel-fogása szerint

Averescu az udvar hifejezett kívánságára utazik Rómába, és pedig Románia jövődöbeli miniszterelnökének minőségében,

anélkül azonban, hogy ennek az utazásnak bármilyen irányban is hivatalos jellege lenne. Politikai körökben teljes határozottsággal tudni vélik azt is, hogy Averescu római utazása Bratianu Jonel miniszterelnöknek tudtával és beleegyezésével történik, s ez elég bizonyítéka annak, hogy az utazásnak feltétlenül nagy jelentősége van Románia jövődö belpolitikai életére.

Bratianu Jonel ugyanis még most is Averescut tekinti utódjának,

s az a szakadás, amely Argetoianu akciója folytán következett be, nem változtatta meg a miniszterelnöknek ezt a felfogását, annál is inkább sem, mert most már néhány héttel a szakadás megtörténte után a helyzet annyira tisztázódott, hogy megállapítható Argetoianu akciójának teljes sikertelensége. A szakadás Averescu pártját egyáltalán nem gyengítette, sőt Argetoianuék kiválásának tényével a néppárt szinte elviselhetetlen különétől szabadult meg, a mely csak — éppen az Argetoianu személyével kapcsolatos visszaélések miatt is — megakadályozta azt, hogy a néppárt intenzív munkával vigye át a politikai életbe programját.

Averescu római útja mindenesetre nagy sulyal esik latba Románia jövődöbeli belpolitikáját illetőleg, s politikai körökben érthető érdeklődéssel tekintenek a közeljövő eseményei elé, amelyekben természetesen az Averescu pártnak oroszlanrész fog jutni.

Mi történt Versaillesben?

Wilson, Clemenceau és a Ruhrmegszállás

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

LONDON, február 7. Az angol politikai kinos és kel emelen o eménye van, amelyre Lloyd Georgnak egy interjúja adott okot, amelyet a Newyork World munkatársának adott. Lloyd George ugyan is azt mondta a hírlapírónak, hogy amikor őt annak idején a versaillesi tárgyalások alkalmával fontos és sürgős kormányteendőik Londonba szólították, Clemenceau az időt arra használta fel, hogy Wilsonnal egyezményt kössön, melyben Amerika helyesli és jóváhagyja a rajnai megszállást. Londonban Lloyd George teleplezése kinosan hatott.

Ezt a kinos hatást még az sem enyhítette, hogy Tardieux Lloyd Georgnak ehhez a nyilatkozatához kifejtette, hogy Clemenceau és Wilson között nem volt titkos megegyezés, csak annyi történt, hogy Wilson harminchat órával hamarabb adta beleegyezését a esetleges Rajna megszálláshoz, mint Anglia.

Egyezmény jött létre Magyarország és Jugoszlávia között

BUDAPEST, február 7. A Magyar Távirati Iroda jelenté Párisból, hogy Magyarország és Jugoszlávia kiküldöttjei között Korányi Frigyes bárónak, Magyarország párisi követének vezetése alatt Párisban tárgyalások folytak a két ország közti fennálló függő kérdések tisztázása céljából. A tárgyalásokat most eredményesen befejezték, az eredményt egyezménybe foglalták, amelyet mindkét fél aláírásával elátva tegnap a jövőteli bizottság elé terjesztettek.

Az aradi és temesvári vasuti nyugdíjasok még mindig nem kapják meg nyugdíjaikat

Rendelet van, de nem hajtják végre

— A Brassói Lapok tudósítójától. —

TEMESVÁR, február 7. Még a múlt hónap közepén jelent meg az ismert rendelkezés, amely a vasuti nyugdíjasok ügyét végrevalahára rendezte. A rendelet azonban még nem jelenti egyúttal azt, hogy annak hamarosan meg is feleljenek. Ez a körülmény különösen ebben az esetben igen súlyos következményeket von maga után. Bizony nem egy kiérdemesült vasutas a hosszú dolgozást követően utána kénytelen volt a koldusbotot a kezébe venni. És micsoda fellelékezés volt az, amikor a várva-várt rendelet napvilágot látott! És annál fájdalmasabb, ha a felcsillámlott remény újból csak — csalt.

A rendelet szerint a múlt évre szóló és eddig ki nem fizetett nyugdíjakat a vasutagazgatóságoknak kellett volna folyósítani, 1924. január 1-től kezdődően pedig a pénzügyigazgatóságoknak kellett volna a nyugdíjakat kifizetni.

Aradon és Temesváron sem az egyik, sem a másik nem teljesítette ezideig a nyugdíjak folyósítását. Temesváron egyáltalán semmi nem mozdult ebben az ügyben. Sem a vasutagazgatóság, sem a pénzügyigazgatóság még csak egy biztató szót sem adott a nyomorgó nyugdíjasoknak, még csak össze sem írta őket a pénzügyigazgatóság.

Aradon a pénzügyigazgatóság a januárra szóló nyugdíjak kifizetését megkezdte. A nyugdíjasok csak egy igen elenyésző része kapta azonban kezébe a járandóságát. Mert a kifizetés közben egyszerűen csak beszüntette az aradi pénzügyigazgatóság a további kifizetést, azon indokkal, hogy kifogytak a nyugdíjkielvonások. A nyugdíjasok ugyanis kaptak a pályaudvaron egy ívet, amelyben a nyugdíj összege volt feltüntetve. Ezzel elmentek a pénzügyigazgatósághoz, ahol az iv alapján nyugdíjkielvonéseket adtak nekik, ezt a rendőrségnél kellett aztán láttatni, az életbenlét igazolásul. Még a kifizetések első idején történt, hogy oly nyugdíjasok, akik két-három napos terminusra be lettek rendelve a pénzügyigazgatósághoz, kiállított nyugdíjkielvonéseik átvételére, egy szép napon azzal lettek visszatartva, hogy kifogytak a könyvecskéik. Azóta Aradon egyetlen egy vasuti nyugdíjas illetményét nem kapta meg, jobban mondva a nyugdíjasok zömét utasították a könyvecskéi hiányára való utalással vissza.

Különböző aradi pénzügyigazgatóság váltig hangoztatta, hogy amúgy is csak a januári nyugdíjak folyósítására volt felhatalmazva — hogy az meg hogyan lehet, teljesen megfoghatatlan, hiszen a vasutas nyugdíjak folyósítását általános érvényű intézkedéssel rendelték el és az aradi pénzügyigazgatóság sem kaphatott más rendelkezést, mint a csatolt területek többi pénzügyigazgatóságai.

A kárvárijárás meg nem szűnt tehát. A keserves, sőt egyre keservesebbé váló kilencelés, a nyomor még egyre tart és kitudja meddig tart még, mikor pedig a jogszerűség, a méltányosság mellett még külön rendelkezés is biztosítja a nyugdíjak folyósítását.

Benes cseh-magyar megértésiő. beszél

PRÁGA, február 7. A cseh sajtóiroda szerint Benes a szenátus külügyi bizottságában Csehszágának Magyarországhoz való viszonyáról a következőket mondotta: Magyarország irányában béképolitikát követünk. Elvárhatjuk, hogy a fennmaradó vitás kérdések jelenlegi normális viszonyát sem mi sem fogja többé megzavarni. Magyarország rekonstrukciója és szanálása tekintetében ugyanazt az álláspontot foglaltuk el, mint annak idején Ausztriával szemben. Jeleztem már, hogy a kisanant valamennyi tagja szempontjából a Magyarországhoz való viszonyunkban fordulatról van szó. Eljön az idő, mikor ezzel az állammal is ésszerű szerződési viszonyra kerül a sor és a kisanant koncepciója úgy fog alakulni, hogy nem lesz éle Magyarország ellen, mint ahogy nincs éle Ausztria ellen.

Bianu szenátor újból irredentizmussal vádolja az erdélyi magyarságot

Szöcs Géza ma kétszer is felszólalt a szenátusban

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, február 7. A szenátus mai ülésének vezérszónoka ismét Bianu szenátor volt, aki ugyan ritkán beszél, de ha mond valamit, úgy az egészen biztosan alaptalan és gyáva kirohanás Erdély magyarsága ellen. Megállapítható, hogy Bianu szenátor rémeket lát és rémlátásainak elmondásával szórakoztatja szenátustársait, abban a tévhitben tévelygve, hogy ezzel szolgálatot tesz hazájának. Állítani merjük: Bianu szenátornak kifakadásait, amelyeket a gyűlöletnél egyéb aligha vezet, ma már komolyan venni nem lehet, s azok a vádak, amelyeket ő a törvényhozás előtt az erdélyi magyarság ellen felsorol, mind-mind hatástalanul hangzanak el. Annymira hatástalanul, hogy még a miniszterek is, akikhez a Bianu-féle interpelláció szól, vigasztalásképpen, kellő és szenátort megillető udvariassággal ígérnek meg neki, hogy majd intézkedni fognak, sőt, hogy intézkedés történt. Bianu szenátor ur alaptalan kirohanásaival még a román nép előtt sem fog becsületet szerezni magának.

A szenátus mai ülésének másik érdekese, de felette tanulságos eseménye is volt és pedig az, hogy Szöcs Géza, az erdélyi „székelyek szenátora” is felszólalt, még pedig közvetlenül Bianu szenátor interpellációja után. Mindenki azt hihetné, hogy Szöcs Géza, mint a magyarságnak a szenátusban ülő egyik képviselője, erősen visszautasítja Bianu alaptalan vádaskodásait, hisz ez neki, mint a magyarság szószólójának kötelessége lett volna. Nem, Szöcs Géza ezt nem teszi, ő nem védi meg Erdély magyarságát egyoldalú rágalmak ellen, akkor, amikor reá nézve sokkal fontosabb dolog, hogy Gyergyószentmiklós járásbíróágánál még egy bíró ítélkezessék. Hiszen jó, erre is szükség van, hadd szerezzék meg Gyergyónak Szöcs Géza a második járásbíró, ha olyan nagyon ambicionálja ezt a sikert, mégis egy kissé tapintatosabb lehetne az általa képviselt magyarsággal szemben, s ha már Bianu után szólalt fel, annyit megtehetett volna, hogy két mondatban visszautasítsa a magyarság ellen hangoztatott vádakat. Ugy látszik azonban, hogy erre nem kapott engedélyt azoktól, akik neki a díszes szenátori mandátumot megszerezték.

A szenátus mai ülése egyébként a következőképpen folyt le:

A miniszteri székeken Marzescu, Mardarescu, Anghelescu, Lepadatu, Constantinescu Tankréd, Mosoiu, Chirculescu és Bratianu Vintila ülnek.

Bratianu Vintila és Mardarescu miniszterek az ülés elején néhány törvényjavaslatot terjesztenek be, majd

Teljesen tisztázódtak az Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett merénylet részletei

A bombakészítőt a Dunába dobták — A rendőrségen vannak az összes tettesek

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, február 7. Az 1922. évben elkövetett, de mindeddig az érdeklődés porondján szereplő, emlékeztető Erzsébetvárosi Demokrata Kör vacsoráján történt pokolgépes merénylet nyomozásáról az Esti Kurir szenzációs leleplezést hoz. A rendőrség — mondja a közlemény — régóta nyomoz ebben az ügyben, lépésről-lépésre előre haladva. A legelső és legfontosabb vallomást Radó József tette meg, amennyiben

beismerte, hogy jelen volt a gyilkos bomba elhelyezésénél.

Kijelentette, hogy a merénylet főirányítóit Márfy József és Marosi Károly voltak, akik magukra vállalták az elszánt emberek összgyűjtését. Sőt Márfy volt az, aki egyszer felmutatott egy vaskazettát és felkiáltott:

— Kész az első pokolgép! Felfogjuk használni.

Ezután a kör szolgája, Németh József segítségével a merénylet előtt egy nappal elhelyezték a bombát a fűtőtest mögé. A rendőrség tegnap délelőtt kizárta az Erzsébetvárosi Egyetemi Könyvtár és a Károlyi József, Marosi Károly

Bianu szenátor emelkedik szólásra, s beszédét annak kijelentésével kezdi, hogy az erdélyi kisebbségi iskolákban a legpompásabban virágzik az irredentizmus. Ezt a tényt — mondotta — különös figyelmébe ajánlja a közoktatási és kultuszminiszter uraknak. Főként figyelmébe ajánlja azt, hogy Erdélyben egy iskolai alap létezik, amelyet még Mária Terézia adományozott s amelyet tulajdonképpen az alapítólevél szerint az államnak kellene kezelnie. Ezzel szemben az erdélyi katolikus egyház ezt az alapot minden ellenőrzés nélkül kezeli, s abból tartja fenn azt az irredenta propagandát, amelyet a kolozsvári, nagyvárad, máramaroszigeti, temesvári és aradi iskolákban minden mérték nélkül tenyésztenek. Kéri a minisztereket, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel akadályozzák meg ennek a propagandának a folytatását.

Bianu beszéde után ugy Anghelescu mint Lepadatu miniszterek kijelentették, hogy a propaganda megszüntetésére máris megtették minden intézkedést.

Bianu felszólalásának visszhangjaként hangzott el azután Pankraty Ermin szenátor beszéde, aki arra mutatott rá, hogy Magyarország a külföldön jól szervezett propagandával szolgálja az irredenta-eszmét. Erre a propagandára a román kormány csak hasonló jó és erővel ellenpropagandával felelhet.

Szöcs Géza felszólalása következett ezután, aki beszédében a gyergyószentmiklós járásbíróágának még egy bíróval való kiegészítését kéri az igazságügy minisztertől, miután az eddigi személyzet kevésnek bizonyult.

Marzescu miniszter megígérte Szöcsnek, hogy a kérelmet teljesíteni fogja.

Szöcs Géza első sikerén felbuzdulva, még másodszor is felszólalt, s azt kérte, hogy a kormány létesítsen vasúti összeköttetést Gyergyószentmiklós és Vasláb között. Az ambiciózus és a magyarság érdekét ennyire szívén viselő szenátor azonban erre a kérésére már nem kapott feleletet.

Végül áttérhetett a szenátus mindezek után a napirend tárgyalására, amelynek során megszavazták harmadszori olvasásban is a román állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvényjavaslatot.

A kamara

mai ülése nagyon rövid volt. Mindössze néhány interpelláció hangzott el az erdélyi földkisajátítás körül folyó vizsgálóeljárásokról, mire az ülés véget is ért.

—

Károly és Krasznik János készítettek elő. A merénylet elkövetése előtt 3 nappal titokban mindannyian fentjártak a demokrata klub helyiségében, ahol méreteket vettek a fűtőtest és a fal közötti távolságról.

A bombát Márfy lakásán készítették elő, mégpedig kézigrandtóból kizsákkolt dinamitból és puska-porból.

A bomba dobozát maga Chriasti készítette, míg a bombát egy vekkerórából kizsákkolt rugóval szerelték fel és ezzel állították be időre. A bombát a merénylet napján délelőtt tíz órakor Márfy, Marossi, Chriasti és Krasznik helyezték el a teremben és ez alkalommal beállították időre. Radó azt is elmondta még a rendőrségen, hogy az újpesti ortodox zsidótemplom ellen is bombamerényletet terveztek, de ő ezt megakadályozta.

Az összes szereplők letartóztatásban vannak.

Ujabb letartóztatások

A fővárosi sajtót élénken foglalkoztatja a merényletek kinyomozásának ügye. Kiderült, hogy már akkor, mikor befejezték a főkapitányságon a francia követtség ellen tervezett merénylet nyomozását, fölmerült az a gyanú, hogy a bombavető társaságnak szerepe volt az Erzsébetvárosi Kör felrobbantásában is. A rendőrség elővette a merénylet régi aktáit és megállapította, hogy a merénylet utáni napon Krasznik János 16 éves géplakatosinas és Marosi Károly 38 éves csendőr (később droguista segéd, azután vámról) nyomtalanul eltűntek Budapestről. Krasznik, aki szintén segédkezett a gyilkos bomba elhelyezésében öngyilkos lett. Radó József pénzügyőr is bevallotta bűnösségét. Marosi azt vallotta, hogy mindent, amit csinált Márfy hipnotikus hatása alatt tett. A rendőrség letartóztatta Péter Tivadar és Salló János technikusokat is, akikről azt vallotta Marosi, hogy vele együtt akadályozták meg az újpesti zsinagóga felrobbantását. Letartóztattak még egy Márv. tisztviselőt is, aki annak idején a vasúti műhelyből, a bomba készítéséhez szükséges vaslemezeket lopott.

Megint összeütközött két vonal

Két halott, sok sebesült

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, február 7. A Krajovához közelfekvő Filiad állomáson borzalmas vasúti szerencsétlenség történt ma reggel. A 110 számú személyvonat, amely Temesvár felől jött Bukarest felé, helytelen váltóállítást következtében rossz vágányra futott. A vágányon egy tehervonat állt, amelybe a személyvonat teljes erővel belerohant. Mindkét vonat mozdonya és a személyvonatnak három utasokkal telt kocsija összetört az összeütközés következtében. A vasúti szerencsétlenségnek két halottja van, míg a súlyos és könnyű sebesültek számát eddig még sem lehetett állapítani.

A filiadi vasútállomás ki nem elégítő felszerelése miatt a sebesülteknek még az első segélyt sem lehetett nyújtani, úgy, hogy be kellett várni, míg a Krajovából érkező segélyvonat, amelyet aránylag elég gyorsan utnak indítottak, az állomásra beérkezett. A vizsgálatot az államvasutak igazgatósága megindította.

Blokkban tömörültek a

törvényhozás tanár tagjai

BUKAREST, február 7. Rakovica, a román törvényhozás tagja, aki egyúttal kolozsvári egyetemi tanár is, néhány nappal ezelőtt akciót indított, azzal a céllal, hogy a román kamara és szenátusnak tanár és tanító tagjait egy blokkba tömörítse, hogy így egyesült erővel léphessenek fel a kormánynál a román tanítói és tanári kar érdekeiért. Rakovica akcióját mára siker koronázta, a mennyiben sikerült a törvényhozásnak ezeket a tagjait pártkülönbség nélkül egyetlen blokkban tömöríteni, s a blokk tagjai már a holnapi nap folyamán megkezdik erővel akciójukat a romániai tanítói és tanári anyagi helyzetének megjavítása iránt.

Kompromittáló vallomások a telegdi gyilkosság nyomozásáról Nincs bizonyíték

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYVÁRAD, február 7. A mezőtelegdi gyilkosság ügyében egyetlen egy tanuvallomás sincs, melyre támaszkodva, a vádlottak bűnösségét lehetne megállapítani. Ezzel szemben egy felmutatott tizezer lejes váltó áll, amit a mezőtelegdi nyomozó csendőrmester Erdei Lajos vádlottól követelt szabadon bocsátásáért. Mivel e tényből a nyomozó közegek lelkiismeretlenségére lehet következtetni, a vád megbízhatósága nagyon kétséges. A bűnügyet a csendőrség — úgy látszik — nem nyomozta ki alaposan, a tanúk vallomásai ellenmondók, a verésekkel és kínzásokkal terrorizált vádlottak az önkényesen jegyzőkönyvre vett vallomásaikat most egy-egyig visszavonják, mindez természetesen a bűnügy szálait még inkább összezonyolítja.

Érdekes tanuvallomást tett Olár Julianna 14 éves cselédleány, aki Telegdy Józsefnél szolgált abban az időben, amikor a plébános meggyilkolták. Amint előadja, az ő cselédvárosa Erdei Erzsébet volt, aki az egyik vádlottnak Erdei Lajosnak a leánya.

— A gyilkosság éjszakáján a cseléd szoba ablakán zörgettek. Megkérdeztem: ki az? Az uccáról egy férfi hang válaszolt: En vagyok. Ekkor megint megkérdeztem: ki az? Azt felelte erre, hogy ő Erdei Lajos és küldjem ki Erzsébet, a leányát. En ki is küldtem? Hogy mit beszéltek, azt nem tudom. Arra emlékszem, hogy másnap reggel mikor a nagyságos úr Gábor szolgájától megfutamta a gyilkosságot és beszéltem Erzsébetnek, ő csak ennyit mondott rá: — Az Isten rendelte így a papnak.

Kihallgatják ezután az öreg Erdei Sándort, a vádlott Erdei Lajos bátyját.

— Hát a dolog úgy történt — kezdi vallomását az öreg — hogy délfelé kimentem szántani, azután kifogtam a jószágot, hadd legeljenek. Egyszer csak látom, hogy jön Bódis Lajos komám. Egyenesen felém tartott. Kérdeztem, mi szél hozott ide? Azt felelte: Hozzad jövők. Ha tizezer lejt fizetsz, akkor a csendőrök szabadlára helyezik az öcsédet. Úlj fel a talyigára! Hajtsunk be Telegdre. En egy kissé huza-kodtam, mert félek a csendőroktól. Hátha még megpofoznak? De Bódis biztatására mégis behajtottunk Telegdre, egyenesen a csendőrlaktanyára. Itt az őrmester ismét kijelentette, hogy tizezer lejt ellenében a testvéremet hazazengedi. Mit csináljak? Vettem egy tizezer lejt szél váltót. Azt azonnal aláíratam Lajos testvéremmel, a feleségével és leányával, s fel akartam venni a pénzt Élesden. De az ottani taksarékpenztárban csak háromezer lejt kaptam. Ezzel a pénzzel elmentem Muresán őrmester urhoz, s megkérdeztem kinek adjam a háromezer lejt addig, míg a hiányzó pénzt is megszerzem. Erre az őrmester azt mondta, hogy vigyem be a pénzt Lajos öcséhez a börtönbe. Ezután előadta az öreg, hogy egy alkalommal azt mondta az öccsének: Ha érzed, hogy bűnös vagy, akaszd fel magad a legelső fára! Mire azt válaszolta az öcsém: Égjek el a tűzben, ha bűnös vagyok. Ezután Erdei Lajosné, mint tanu elmondja, hogy a csendőrségen többször megverték — kétezer lejt adtam Muresánnak, de akkor is csak azzal a feltétellel eresztettek szabadon a csendőrök, ha másnap még háromezer lejt hozok. Nagy nehezen az összeget megszerkeztem, s másnap ezt a pénzt is átadtam az őrmester urnak.

Az elnök tárgyalás közben a vádlott és hozzátartozói által aláírt váltót felmutatta a bíróság előtt.

A tárgyalás még tart.

Angliában szocializálják a földbirtokokat

A jövő héten nyilatkozik Macdonald programjáról

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BRASSO, február 7. A munkáskormány rövid kormányzása óta behozott, hogy teljes felkészültséggel és kész programmal indul neki az ország kormányzásának, de behozott, hogy korántsem oly békés irányba tereli belpolitikáját, mint azt igen sokan feltűntetni szerették volna. Ha a mai londoni jelentéseknek hitelt lehet adni, úgy a munkáspárt földbirtok politikájában forradalmi lépésre készül A jelentés szerint ugyanis

a munkáspárt tanácsa elhatározta, hogy a földbirtokok szocializálása ügyében felállított követeléseket megvalósítja.

A kormány már készíti is az erről szóló törvényjavaslatot, amelyet a tavaszi ülésszakon fog tárgyalni a törvényhivatal.

A jövő hét keddije különben is szenzációs napja lesz nemcsak az angol politikának, de érdeklődéssel tekintenek elébe mindazok, akik a világpolitika irányának fordulását ma Angliából várják.

Macdonald miniszterelnök ugyanis ezen a napon teszi meg részletes programnyilatkozatát a parlament színe előtt. Nyilatkozatában be fog számolni a kormány politikájáról és álláspontjáról úgy a bel, mint pedig a külpolitikai kérdésekben. A belpolitikai érdeklődések közül különösen a munkanélküliség és a lakásügy kérdéseivel fog

foglalkozni, s be fogja jelenteni, hogy a kormány a munkanélküliség enyhítése céljából a birodalom különböző részeiben megjavítja a közlekedést. A szikratáviró szolgálatot kifejlesztik, a lakásínség leküzdése céljából pedig nagyszabású házépítési programot hajlt végre.

A hivatalos kimutatás szerint ez év január végén Nagybritanniában 1284700 munkanélküli volt, tehát 79019-el több, mint az előző héten, de 205.187-al kevesebb, mint tavaly januárban. A mostani emelkedést a vasfussztrájk okozta.

Németország feltétlenül a népszövetség tagja lesz

Macdonald külpolitikájára jellemző és mindenekfelett éles fényt vet az a nyilatkozat, amelyet az angol miniszterelnök a Weekly Dispatch munkatársa előtt tett. Macdonald ebben a nyilatkozatában nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy

Németországot épen úgy felvesztik a népszövetségbe, mint bármely más államot.

Arra a kérdésre, vajon Franciaország kifogást fog-e tenni Németország felvétele ellen, Macdonald határozott nemmel felelt. Amúgyként legfeljebb az angol munkásmíniszterelnöknek végtelen optimizmusát, de legalább is erejében és energiájában való feltétlen bizakodását bizonyítja.

Beszélgetés Brassóban az osztrák miniszterelnökkel

Jó barátság és pezsgő kereskedelmi viszony Románia és Ausztria között Romániai kisebbség, ausztriai kisebbség

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSO, február 7. Az újságírók szerint némi szorongást, amolyan »druck-félté« érez, ha nagy emberrel: művészrel, zenevirtuózzal, vagy államférfiával áll szemközt. »Hol az a híres rutin« — kérdezi az olvasó. Hisz az újságíró egy kissé mindig világi is. Nos, a jó színész akárhányszor is lép a deszkára, mindig egyforma lámpalázzal küzd — ha jó színész. De a midőn tegnap este hosszabb ideig alkalmam volt elbeszélgetni Ausztria kancellárjával, az ő szokatlanul szelid, szinte bönhomikus nyájassága nemcsak az obligát tartzkodásomat oszlatta szét, de annyira közvetlenné tette az interjút, hogy még később, álomban sem öltött eszembe az, hogy amit elmondtam — egy ország vezetőjének hivatalos és felelősségteljes, de mindenekfelett rendkívül érdekes nyilatkozata volt.

Interjú az osztrák kancellárral az udvari kocsi feljárójánál

Seypel Ignác dr. prelátus, osztrák szövetségi kancellár a román kormánnyal két és fél napot át folytatott tárgyalásainak végeztével dr. Grünberger külügyminiszterrel egyetemben szerdán indult el Bukarestből a nemzetközi gyorsvonattal. Este félnyolc után rohogott be Brassóba az udvari vonattal avanszált gyors s egy perccel később Constantinescu János államfőnök felnyitja a külön-kocsi gondosan lezárt ajtaját s az elősiető román külügyminiszeri titkár elé terjeszti kérésemet.

— Az Excellenciás ur — mondja a köztársasági rangviszonyok felől tájékoztatlan titkár — már egyszer nyilatkozott az újságoknak Bukarestben s most már arra kéri a kisebbségi sajtót, hogy legyen mindaddig türelemmel, amíg legközelebb átutazik Brassón.

Még időm sem volt rá, hogy elnevessem magam a fölünyes elutasításon, midőn egy történelmi véletlen folytán egyszerre megjelent a nyitott ajtóban a nyurga titkár háta megett prelátusi reverendájában Seypel kancellár.

Tiszta homlokú, gyönyörű pap — mint Prévost abbé.

— Was wünschen die Herren? — Fölszeretnék menni — mondtam. — Na also, ich komme herunter zu den Herren.

Szeliden félretolja a titkárt, megkapaszkodik a koriátban, lejön és várja a kérdéseimet.

— Miről tárgyaltak Bukarestben?

— A két ország kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi viszonyait szabályoztuk.

Vaslapocs két ország között

— Milyen eredménnyel?

— Várakozások felül pompáztam sikerrel.

rült minden. Bukaresti tárgyalásaink fejleményeként alá van írva a román-osztrák pénzügyi, kereskedelmi és gazdasági megállapodás. Így Ausztria az első államok között lesz, amelyekkel Románia kereskedelmi szerződésre lép. Ugyancsak aláírásra éret az eksztradíciós megállapodás és a két ország közti kölcsönös igazságszolgáltatás szabályozásáról szóló egyezség is, amely főfontosságú kihatással lesz Ausztria és Románia kereskedelmi életére.

— Milyen a viszony a két ország között?

— Ezideig jó volt, ezután a legjobb lesz. A közlekedés a két ország között elsőrangúvá válik. A kereskedelmi cikkek és ipari termékek elhelyezése mindkét országban kölcsönösen biztosított. Pezsgő kereskedelmi élet indul meg. S a kereskedelmi érdekszálak két országot a vaskapocsnál is jobban összetartanak. A politika terén ugyan pedig még a lehetőség is ki van küszöbölve mindenféle sürdőlésnek.

— Európában rejtett diplomáciai erők vívják előmerőzködésüket s megint kiszámíthatatlanul telítetű villanyos áramtól izlik a levegő. Jugoszlávia Itáliával, Csehszlovákia Franciaországgal konvenciókat köt, a szigetország munkasuralom alatt áll, amely mindenféle megegyezésre hajlamos az orosz tanácsköztársasággal. Talán ezekkel a titkos mozgólódásokkal is összefüggésben van Kancellár ur bukaresti vizitje?

Meglepődik a kérdésen.

— Közvetlen összefüggés nincsen, de a dolog közvetett magyarázatát, a kérdéssel ön megadta...

— Van-e kapcsolat a román-magyar és román-osztrák tárgyalások között?

— Nincsen.

Ausztria és a romániai németesség

— Érdeklődött-e a köztársasági Ausztria kancellárja a monarchia széthullásával Romániához olvasztott Bukovina területén élő egykori osztrák alattvaló németesség sorsa felől?

— Érdeklődött, érdeklődik, de nem törődhet velük. A békeszerződés nem ismer el semmiféle gyámságot az új uralom alatt élő nemzetiségi kisebbségek felett a régi haza részéről. Az ellenőrzés a népszövetség, a nyilvánosság és a sajtó dolga. Ebben a tekintetben tehát a békeszerződés intézkedéseit respektáló Ausztria semmit sem tehet.

— Hát Ausztria hogyan bánik mai kisebbségeivel?

— Kevés, nagyon kevés a mi kisebbségünk. A magyarok lakta területek zömét visszacsatolták az anyaországhoz s ami magyar és cseh kisebbségünk van, az — nem

panaszkozhatnak. Nyelvükön beszélhetnek, írhatnak, vezethetik községi közigazgatásukat, szóval tehetnek, amit akarnak. És iskoláik is vannak...

Milyen a barátság az egykori monarchia elválasztódott két törzse állama: Magyarország és Ausztria között?

— A legjobb!

Végtelenül szép és gazdag ország

— Most jön utolsó kérdésem, karcellár uram! Hogyan tetszik a mi országunk?

— Bukaresti utam alkalmával — őszintén és minden mellékgondolat nélkül mondom ezt — egy végtelenül szép, mérhetetlenül gazdag és fejlődésre vágyó országot ismertem meg Romániában. Fogadtatásom a bensőségességig előzékeny volt, ami jórészt annak a viszonyoknak tudható be, ami dr. Lueger pártvezetősége idejében állott fenn az osztrák keresztényszocialistapárt és Románia között.

Jön a titkár és jelenti, hogy a vonat mindjárt megy. Kalauzfütyt elmozdítja a vonat és Seypel prelátus a félig nyitott ajtóban kalapját mélyen leemelve, úgy tűnik fel, mint egy messzire menő régi ismerős...

Seidner Imre.

A brassói református egyház jubileuma

A február 9. 10 és 11-iki ünnepélyek — A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSO, február 7. Mint már jelentettük, a brassói református egyházközség lélekemelő ünnepségek keretében üli meg február 10-én ujjászervezésének százéves fordulóját. Az ünnepségek sorrendjét a következőleg állapította meg a rendezőség.

Február 9-én:

Délelőtt és délután érkeznek a szomszédos megyék egyházainak küldöttei. Délután öt órakor érkezik Nagy Károly erdélyi református püspök, Imre Lajos dr. és Tavaszy Sándor dr. theol. tanárok társaságában. Ugyanekkor érkezik Szabolcsa Mihály ref. esperes, a kiváló költő, ki a 10-iki estélyen több szép költeményét olvassa fel.

Este 8 órakor ismerkedési estély az Iparegylet nagytermében.

Február 10-én:

Délelőtt 9—10 Elemi iskolások vasárnapi iskolája. Vezető: Bedő Béla ref. segéd-lelkész.

9—10. A középiskolák református ifjúságának istentisztelete a templomban. Prédikál Tavaszy Sándor dr. theol. tanár.

10 órakor. Nagy Károly püspök üdvözlése a Szeretetházban és onnan felvonulás a templomba.

Fél 11 órakor ünnepi istentisztelet a templomban. Imát mond Kiss Albert, a sepsői református egyházmegye esperese, egyházi beszédet mond Nagy Károly püspök. Az istentiszteleten a Brassói Magyar Dalárdá férfi- és vegyeskara egy-egy számmal szerepel.

(Fél 12 órakor a presbiteriumi jubiláris diszgyűlést tart.)

Fél 1 órakor a jubiláló egyházat üdvözlő küldöttséget fogadja Nagy Károly püspök, az egyház tanácsstermében.

Délután három órakor a helybeli és vidéki presbiterek konferenciája a templomban; Vezetők: Imreh Lajos dr. és Tavaszy Sándor dr. theol. tanárok.

6 órakor a Rikánbeli Komunitás Kálvinszövetségének diszgyűlése a templomban.

6 órakor a középiskolák református leányok konferenciája a Szeretetházban. Vezető Imreh Lajos dr. theologiai tanár.

Este 8 órakor a református egyház és nőegylet által rendezett művészestély a Vigadóban.

Február 11-én:

9—10. A középiskolák református ifjúság konferenciája a Kulucca 11 sz. a. Vezető Imreh Lajos dr. theol. tanár.

9—12. Lelkeszek konferenciája a tanácssteremben. Vezetők: Imreh Lajos dr. és Tavaszy Sándor dr. theol. tanárok.

Mégis pótválasztás lesz Debrecenben

BUDAPEST, február 7. Ismeretes hogy a legutóbb lezajlott debreceni választásokból Nagy Vince került ki győztesen. A választást azonnal megsemmisíteték, azonban a belügyminiszter ezt nem hagyta jóvá, s így hétfőn pótválasztásra kerül a sor.

APOLLÓ MOZGÓ

A VELENCEI KALMÁR

Főszerepben:

HENNY PORTEN

HARRY LIEDTKE

Csak ma pénteken

HIREK

— (Az új romániai japán követ bemutatkozott.) Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy Krunaiti Feriduki, az új romániai japán követ ma nyújtotta át megbízó levelét Ferdinánd királynak. — (Eltemették Wilsont.) New-yorkból táviratozzák, hogy tegnap délután Wilsont eltemették. Délután háromtól négyig az egész Unióban munkaszünetet rendeltek el. Valamennyi bank és üzlet zárva volt.

— (A román állampolgárok ellenőrzik Kolozsváron.) Kolozsvárról jelentik: A rendőrség ismét életbe léptette a Kolozsvárról tartózkodó román állampolgárok ellenőrzését. Mindazok, kik három napnál tovább tartózkodnak Kolozsváron, s nem laknak szállodában, a városba érkezésük után huszonnégy órán belül a bejelentő hivatalnál jelentkezni tartoznak. A jelentkezés megőrléséről azután igazolványt adnak ki a félnek, melyet razziák alkalmával mindenki köteles előmutatni. Ez az intézkedés végső elkeseredést okozott, mert ez a molesztálás sérelmes és különösen a kereskedővilágot sújtja.

— (Lendvai István a vádtanács előtt.) Budapesti távirat jelenti: Emlékeztet, hogy Lendvai István nemzetgyűlési képviselő a Nép című lap hasábjain tingitanglinak nevezte a nemzetgyűlést, míg a kormány tagjai és egyes képviselők sulyos jelekkel illette. Az ügyészség a nemzetgyűlést megrágalmazásával vádolja Lendvai Istvánt. Ma foglalkozott ezzel az ügygel a büntetőtörvényszék vádtanácsa, amely alkalommal Lendvai Ulain Ferenc dr. képviselte.

— (A február 10-iki református estélyt) a krónikás Brassó történetének külön lapjára fogja följegyezni. Az estélyt művészi nivón álló program vezeti be, melynek keretében Tavasz Sándor dr. theol. tanár felolvasással, Farkas Béla a csodás hangú theológus énekszámmal, Zakariás Béláné Deák Lenke és Keresztes Károly dr. klasszikus zeneszámokkal fogják a közönséget igazi műveltségben részesíteni. A műsor egyik leghatásosabb számát Szabolcska Mihály, a jeles poéta szolgáltatja, aki örökbecsű költeményeiből mutat be egy párat. Nagy sikerre tarthat számot az a szép magyar tánc, melyet a műsor befejezéséül hat magyarruhás pár lejt el. Műsor után izletes és dús büfé frissíti fel a vendégeket, a fiatalság pedig kitűnő zene mellett táncra perdül. Az estélyre szóló jegyeket valósággal elkapkodják. A még meglevő jegyeket Király Lajos kolostor-uccai divatkereskedésében és este a pénztárnál válthatók meg.

— (Illetőségi bizonyítvány három napra.) A Brassói Lapok január 19-iki számában »Illetőségi bizonyítvány három napra« címmel megjelent cikkünkre vonatkozólag az alábbi nyilatkozat közlésére kérték fel lapunkat: »Perl Hermann kért tőlem illetőségi bizonyítványt, de annak a kiadását meg kellett tagadnom, mert Perl Hermann nem borsai illetőségű. Rágalom, hogy én három napos érvényű illetőségi bizonyítványt állítottam ki, úgy szintén az is, hogy én ezer lejt kértem és kaptam. Követeltem Perl Hermannától az állítólag tőlem kapott bizonyítvány felmutatását s mivel ilyet fel nem mutathat, a rágalmazási pert a bíróságnál megindítottam ellene. Borsai, 1924. január 29. Petrovay Péter főjegyző.«

— (Kolozsváron megint tüntetni akartak.) Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A kolozsvári diákság tegnap délután a nemzeti színház díszelőadása után újból tüntetést akart rendezni, azonban a rendőrség Gritta rendőrprefektus személyes vezetésével a diákokat szétverte.

— (Ha a sajtótudósító ellenzéki lapokból álló.) Budapesti szerkesztőségünk jelenti: A királyi ügyészség — mint már annak idején megírtuk — a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség címén eljárás indított Liptófalvy István, a volt »Hírszolgálat« lap tudósítóiroda szerkesztője és ennek munkatársa, Bíró László, a Nagyváradról elszármazott fiatal író ellen. Az a vád ellenük, hogy 1922 szeptemberében az Arad és Vidék című állás megszüntettségnek olyan tudósításokat adtak a magyar képviselőválasztásról, hogy a kormány és a hatóságok a választójog megsemmisítése érdekében törvényszerűségeket követett el. A vizsgáló alkalmával Liptófalvy kijelentette, hogy a lekapcsolt területeken működő sajtó számára munkatársával, Bíróval, kizárólag ellenzéki lapokból »előlozták ki« az anyagot. Mára volt kitérve ebben az ügyben a főtárgyalás, amelyet elnapoltak, mert a másodrendű vádlott: Bíró László ügyében nem folytatták le a vádlóvádat eljárást.

Március elsejéig Brassóban nem lesz makszimálva az élelmiszer

Kísérletezik a városi tanács — A kísérlet eredményei: drágulás az egész vonalon

— A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, február 7. A brassóvárosi tanács az elmúlt év őszén különös kísérletet tett. A márciusokra nézve hatálytalannította a husárok makszimálása iránt kiadott korábbi rendelkezéseit arra gondolva, hogy a kényszerárak feloldása után egészséges szabad verseny keletkezik; a melynek folyamán esetleg a hatóságilag megállapított árszínvonal alá esnek az árak. A kísérleti tényezők: a márciusok azonban — mint ez magától értetődik is — kapvakaptak az alkalmon s szépen lassan felsorolták a husneműk árát. Bár ebből a jóindulatu kísérletből a városi tanács egyszersmindenkora okulhatott volna, mégis újabb ilyen próbálkozást kísérel meg a város vezetősége.

Mint értesülünk, Brassó város tanácsa az árelenőrző bizottsággal egyetértve elhatározta, hogy

február hónap tartamára nem makszimálja az élelmiszerek árát.

E határozatában kimondotta a város, hogy az újszabvány I. cikkében felsorolt élelmiszerek közül a buza, rozs, tengeri liszt, kenyér, hus, sertésszár, hal és tej árát február 1-től március 1-ig nem makszimálja, avégett, hogy próbálják bejárja a fenti élelmiszerek árának realis kifejlődését. Ha azonban a próbaidő elteltével azt tapasztalná a városi tanács és az árelenőrző bizottság, hogy valamely élelmiszer ára 10 perccel magasabbra emelkedne, úgy az illető termelőt, vagy árust

— (Fabál.) Válogatott közönség részvételével folyt le tegnap este az ideai farang egyik legsikerültebb mulatsága, az Erdélyrészi Fatsztviselők Egyesülete Brassói Körzetének bálja a Vigadó termeiben, melyen a magyar, román és szász előkelőségek szép számban vettek részt. A nagy gondnal előkészített táncmulatság, a zoklatlan fénylő berendezett terem, mind a rendezőség munkáját dicsérték. A zenét két brassói cigánybanda és egy Bukarestből hozatott Jazz-Band zenekar szolgáltatta, melyek reggelig felváltva szakadatlanul muzikáltak. A bar-nak berendezett kék-teremben (mely inkább a vörös-terem nevet érdemelte ki) reggelig folyt a pezsgő. A táncmulatság a nagy erkölcsi sikeren kívül fényes anyagi eredménnyel is végződött az egyesület nyugdíjalapja javára.

— (Brassóiak póre a temesvári törvényszék előtt.) Már több ízben foglalkoztunk azzal a perrel, melyet Popovics Konstanca brassói lakosnő Wátz József és társai, a Korona-szálloda tulajdonosai ellen indított. Popovics Konstanca Zissu Diogenész bukaresti ügyvéd útján a Korona megvételeire vonatkozó tárgyalásokat kezdett és opcióit is kapott. Minthogy azonban a venni szándékozó a kikötött előleget nem fizette le és az opció lejárt, Wátzék az eladástól elállottak. Popovicsné keresetében vitatta, hogy az opció lejárt s arra hivatkozott, hogy a szálló tulajdonosa a felajánlott vételárát vonatkoztak befizetni. A törvényszék december 31-én tárgyalta az ügyet és az ítélet kihirdetését mára tűzte ki. A mai napon Popescu tárgyalási elnök az ítélethirdetésre megjelentek előtt kihirdette, hogy tekintettel arra, hogy Popovicsné a kilencven ezer lejnyi ítéleti illetéket nem fizette le és az ítélet hirdetésre sem maga, sem pedig Zissu nem jelentek meg, a törvényszék az ítéletet nem hirdeti ki. Ugy látszik, hogy ezzel a sok port felvert per véget ért.

Legnagyobb válszték uridivat-különlegességekben

W. & G. SCHUL-nál.

— (Lopás a pincéből.) Suciú Vazul Lensor 27. szám alatt levő pincéjéből az elmúlt éjjel elloptak 80 kilogramm turót. Suciú kára 5.000 lej.

(*) A brassói zsidó leányegylet február 10-én vasárnap délután három órakor az árva- és árva-uccai tanácssteremben rendes taggyűlést tart, amelyre a tagokat és az érdeklődőket uzuton tisztelettel hívja meg a vezetőség.

— Budapesti vállalatok karadi családja.) Budapesti jelenti szerkesztőségünk: A budapesti főkapitányság nak sikerült kézrekeríteni a főváros legveszedelmesebb csekkhamisítóját, aki hamis csekkek és diszpóvaló levelek alapján több nagy banktól és kereskedelmi vállalatoktól pénzt emelt.

— (Lopás a pincéből.) Suciú Vazul Lensor 27. szám alatt levő pincéjéből az elmúlt éjjel elloptak 80 kilogramm turót. Suciú kára 5.000 lej.

az áruzsora címén haladéktalanul felelősségre vonnák.

Sajnos, meg kell állapítanunk, hogy a tanács valószínűleg jóhiszemű — intézkedése megint túllépte a célon. A gátjuktól megszabadult árak tudniillik, a szabad verseny elérhetetlen magasságra létráján napról-napra feljebb kuszának. A marha hus kilója 19 lejről 21 lejre, a sertéshus kilója 36 lejről 44 lejre, a tej literje 6 lejről 8-9 lejre, a tejfel literje 30 lejről 40 lejre, a turó literje 16 lejről 20-24 lejre, a tojás darabja 6-8 lejre, a főzelékfélék közül egy kiló petrezselyem 12 lejről 40 lejre, egy fej vöröskáposzta 6 lejről 30 lejre, a sárgarépa kilója 6 lejről 20 lejre, a buza mázsája 600 lejre, míg a krumpli kilója 1 lej 60 baniról 3 lejre emelkedett.

Lehetséges, hogy egyik-másik élelmi cikk a tanács irányú intézkedése nékül is elérte volna fenti árnívóját, de bizonyos az, hogy egyetlen élelmiszernek az ára sem fog alászállni a városi tanács és az ár ellenőrző bizottság kísérlete kedvéért. Mint halljuk, az árelenőrző bizottság legközelebbi ellenőrzést fog gyakorolni az árak alakulása felett. Ha adatainkat beigazollnak látja — semmi értelme nincs a március elseje bevárásának, makszimálják meg azonnal újból az élelmiszerek árát és ne kísérletezzen soha többet a drágasággal, mert az ilyen próba vesztese mindig csak — a közönség lehet.

lattól milliók összegeket vett fel. Az illető Teichert Ferenc aradi születésű magánhivatalnok, akinek lakásán rengeteg hamis bélyegzőt, levélpapírokat, csekkönyveket, fényképező masinákat és egyéb hamisításra szükséges eszközöket találtak. Ezeknek segítségével Teichert sulyosan megkárosította a Schenker és Társa szállítmányozó részvénytársaságot, a Városi Bankot, a Hazai Bankot és másokat. A rendkívül elegánsan öltözött és intelligens külsejű fiatalember mindent bevallott.

Legelőadásban angol fehérneműk mértékre W. & G. SCHUL-nál.

(*) A velencei kalmár. A szerdai bemutató alkalmával színre kerül az egy millió dolláros sorozat második filmje a »Velencei kalmár«. Nyugodtan mondhatja az Apolló igazgatósága, hogy a közönség éppen úgy, mint mindazon országok közönsége, hol a film előadásra kerül, a legteljesebb melegevéssel távozott a moziból, hogy olyan élvezetben volt része, amelyet ritkán nyújt egy film. Tulhaladott álláspontra volna a filmet ma már dicséret szavakkal illetni, hiszen akik látták, ugysztét viszik a hírt a közönség közé s így a dicséret szavak hangzóját nyugodtan átengedhetjük neki. E helyen tehát annyit akarunk csak megjegyezni, hogy a velencei kalmár Henny Portennel és Harry Liedtke-vel a főszerepben, csakis pénteken marad még 3 műsoron, mert szombat és vasárnap Harry Piel bravur filmjének második és harmadik része kerül egy előadásban bemutatásra.

— (Jókai Mór és a fertálykrajcár.) Egy székesfehérvári tanár a napokban nyilvánosságra hozta Jókai Mórnak egy eddig ismeretlen levelét. A nagy író sorai kedves közvelenséggel igényt tartanak az érdeklődésre. A levél így hangzik: Valóságos köszönet. Végre megkaptam a sokat keresett régi kétfaragos példányát. Lévai Gyula m. kir. pénzügyminiszteri számtiszt ur szíveségéből s vele együtt a régi egygarasost, valamint az egy, fél és negyedgarasost. E küldeményt a legnagyobb hálával köszönöm meg. Igazán érdekes tanujelei egy elmúlt kor pénzrendszerének. A régi kétfaragos akkora, mint a még most forgandó 4 krajcárosok 1800 dátummal s i. Ferenc fiatal kori mellképével a hátulapon a kettős sas, közepén »6 Kr« De még ennél is érdekesebb az egynegyed krajcáros. Azon is az uralkodó mellképe az egyik oldalon, de már a sas nem fért rá, csak egy kereszt van rajta. Az egész alig nagyobb, mint egy jól nőt stockeraui lecseszem. Vajjon mi lehetett az a tárgy, ami a piacon ennek az egyenértékű képviselő? amely pénzéből halva darab (60) ér egy mostani nikkal piculát. Jókai Mór.

Tökéletes szabású raglánok csak NEUMANN-nál. (*) Modern mozgó. Ma, pénteken is a »Sejk« Dorian filmszenczió lesz vetítve. A Sejk nagysikere kiváltotta a közönségből azt az óhaját, hogy még egy estére tűzze ki az igazgatóság, hogy azok is megnézhesék, akiknek nem volt alkalmuk látni ezt a minden szépségben gazdag filmet. A »Sejk«-et Valentino Rodolfo a világ legszebb moziszínésze játssza. Nem tudunk vissza emlékezni nagyobb sikerre,

MODERN MOZGÓ.

1924. február 8-án.

A SEJK

Izgalmas keleti történet 6 felvonásban.

D O R I A N F I L M.

Jön! I. N. R. I. Jön!

mint amilyen sikere a »Sejk«-nek volt. INRI. bemutatója szombaton lesz. Csütörtöktől kezdve minden nap délután 3-5 óráig a tanuló ifjuságnak vetítik. Vasárnap délelőtti 10-12 óráig a nagyközönségnek vetítik félhétárakkal. Vasárnap a szezon legérdekesebb filmje »Menekülés a tulvilágba« bemutatója lesz. A film ideigzátó és megrázó, gyöngye idegzetűk ne nézzék meg.

Legjobb szabású ruhák mérték után csak W. & G. SCHUL-nál.

(*) Elvesztett február hatodikán a Kapu-uccában egy félfőxterrier kutyát Drog névre hallgat, színe fehér, hátán és fején kis fekete foltokkal. Nincs kizárva, hogy a kutya egy tiszt után futott. A megtaláló kéri, hogy a kutyát Uj-ucca tizenkilenc szám alatt adja le, ahol illő jutalomban részesül.

SPORT

(x) Boxbotrány Budapesten. Budapestről jelentik: A régi képviselőház nagytermében a professzionisták által hirdetett boxmérkőzés volt. Annak ellenére, hogy az amatőrszövetség bojkottot rendelt el, mégis zsúfolásig megtelt a nézőtér. Már az első pár — Rózsa Mihály és Mayer — küzdelmeinél nyugtalankodott a közönség. Mayer a II. roundban a küzdelmet feladta. A második pár küzdelmeiben egy állítólagos Traite nevű angol boxchampion Bernárd-dal mérkőzött, a III. roundban Traite leterítette ellenfelét, anélkül, hogy őt megérintette volna: Bernárd minden ellenállás nélkül a földön maradt. A nézőközönség izgatottan megrohanta a kört és mindkét boxolót az átlátszó csálás miatt elverték. A terem kiürítésére a rendőrséget kellett igénybe venni.

(x) A Törökországos birkozóversenye: Nagyváradról jelentik, hogy a Törökországos birkozóversenynek nem volt még a szokott sikere, mivel a nagy hófúvás következtében beállott közlekedési zavarok miatt a vidéket csak Szatmár és Vulkán birkozó képviselték. Eredmények: Lég-súly: 1. Klein II. 2. Klein I. 3. Ezri. Pehelysúly: 1. Manszberger, 2. Francia (Szalma. Tör.), 3. Rollinger. Könnyűsúly: 1. Rollinger, 2. Stempel, 3. Mózes. Közép A: 1. Tusz (VSC), 2. German, 3. Poniciska. Közép B: 1. Privalesek, 2. Breuer. Pogány Artúrnak a versenyre küldött vándordíját a Törökország nyerte meg, míg a vele kapcsolatban lévő »faire« díjat Manszbergernek ítélte oda a zsűri.

Uj és nagyon jó a

NÉPSZERŰ REGÉNYEK második száma

Lakatos László:

Egy válópör története.

Érdekes, tipikus pesti regény.

Ára 12 lei.

Kapható

minden könyvkereskedésben és a Brassói Lapok minden árusítójánál.

Az összeg előtérbe beküldése mellett postán is megkapható a Brassói Lapok könyvosztálya Brassó, Kapu-ucca 66.

A Népszerű Regények első száma:

Szini Gyula:

A bűbajos című regénye. Ára 12 lei.

Lysceform

MEZŐGAZDASÁG

Rovatvezető: lovag ASBÓTH BÉLA.

Erdélyi agrárpolitika

A kisajátított birtokokat örökbérleti alapon kell szétosztani

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, február 7. A vég nélküli világháború alatt a rendjelek után vágyakozók a szuronyverőket a lövészárkokban a földreform ígéretével fanatizáltak. Még a háború befejeztével is a fegyelem fenntartására üdvös eszköz volt a meghozandó agrár-reformmal agitálni; de végül aztán annyit ígértek, hogy már hivatalos elismerés szerint is sokkal több a földigénylő, mint a szétosztható föld, holott már igazán minden elvehető kisajátítottak, sőt sok helyen annál sokkal többet.

Minden komolyan gondolkodó agrárpolitikusnak el kell ismernie, hogy szükség volt egy agrár földreformra. De a reform-szükséglet mértékéről és a gyakorlati megvalósítás módjaitól nagyon alaposan kellett volna tárgyalnia, s külön meg kell állapítanunk azt is, hogy az Erdélyben végrehajtott földreform egyáltalában nem felelt meg a gulafehérvári határozatoknak.

Ha ezt a fontos törvényt agrárpolitikusok készítették volna és az nemcsak más országok reformtörvényei alapján készült fércmunka lenne, ha a döntő szót olyanoknak adják, akik az agrárpolitika kérdésében járatosak, s a tényleges viszonyokat ismerik, sok minden másként lett volna.

Az agrárreform birtokos társainak tulajdonán óriási rendet vágott. Hetenként égbekiáltó igazságtalanságok történtek, ötletszerűen. Részemről vétkes lelketlenség volna most a lelkeket felkorbácsolni olyan dolgok miatt, amelyek változtatni már nem lehet; de viszont a rosszul keresztülvitt reform végleges következményei má már láthatók. A reform egyetlen komoly következménye az, hogy ma már nemcsak a birtokosok, hanem a kis emberek is elégedetlenek.

Vannak azonban még olyan kérdések is, amelyekről talán nem késő beszélni. S ilyen a szétosztandó birtokok tulajdonjogának kérdése. Szerintem még ma sem volna késő belátni, hogy a birtokokat nem teljes tulajdonba, hanem örökbérleti jog alapján lenne szabad szétosztani, fenntartván az állam tulajdonjogát és ellenőrzési jogát a bérletnek egész üzemtervére, gazdálkodásának okszerűségére; az államnak biztosítani kellett volna azt a jogát, hogy a bérletet megváltoztassa, másnak adhassa át. Ilyen agrárpolitika a szétosztott földet mellett is százszorta jobban biztosította volna a többtermelést, mint az érdemnélküli való osztogatásnak tervezett és meg is kezdett rendszere.

Az örökbérlet rendszerét feltétlenül indokolta volna és még ma is indokolná az, hogy a törvény értelmében igényjogosultak száma sokkal nagyobb, mint amennyit valósággal ki lehet elégeztetni és így nyilvánvaló, hogy a földreform-munkálatok befejezése után sok

kal nagyobb lesz az elégedetlenség mint előtte volt, mert az elégedetlenek ugyanarra a törvényre támaszkodhatnak, mint a kielégítettek. Így csak a véletlen, vagy annál sokkal rosszabb szempontok döntik el, hogy az egyformán jogosultak közül ki kapjon földet, örök bérleti rendszer mellett azonban a törvénynek, illetve az államnak jogában állana és módja is lenne rá, hogy az érdem és a rátermettség szerint fokozatosan válogassa ki azokat, akik a földet birtoklásra valóban hivatva vannak.

Az örökbérleti rendszer azonban, bármilyen különösen hasznos is ez a megállapítás, sokkal jobban biztosítaná a földbirtokok tulajdonosainak állandóságát, mint a korlátlan tulajdonba való átadás, amely a legtöbb esetben csak a továbbadásra fog alkalmat szolgáltatni.

A törpebirtok tulajdonosa bizonyos szempontokból sokkal kevesebb felelősségérzést tanúsít saját birtokával szemben, mint a bérli. Ellenőrzést nem érez maga felett, viszont mint váratlanul önállóvá lett ember, társadalmi szempontból magasabb fokon érzi magát, s ez mindkettő csak arra ok, hogy se földjének, se sajátmágnak sorsával ne törődjön. Nem kell élnék fantáziá annak a megjövendőléseben, hogy a telekkönyvi átírások megtörténte után azonnal rendkívüli arányú törpebirtok-forgalom fog megindulni és egyáltalában nem lehetetlen, hogy igen rövid idő alatt teljesen megváltozik a helyzet a most annyira dédelgetett igényjogosultak rá nem termettsége folytán.

Az örökbérli feltétlenül takarékoságra van utalva, mert háta megett ott érzik az ellenőrzést és a bérlet elvesztésének lehetőségét; s a bérli sokkal hamarabb lesz tulajdonossá, mint amennyi idő ahhoz kell, hogy a tulajdonos újabb földrészeket vásároljon.

A bérleti viszony és az állami ellenőrzési jog fenntartása a termelés feltételeinek is jobban kedvezve, mert a birtokok elaprózása folytán szükség lesz az ipari növények termelésének bevezetésére és ezt az egységes állami üzemterv alapján sokkal megfelelőbben lehetne végrehajtani, mint a számtalan iskolázatlan és érdeklődés nélküli törpe-tulajdonossal.

A földreform törvény tehát ebből a szempontból is teljesen elhibázott és ezen még nem lenne késő segíteni, mert a kisajátított birtokoknak csak elenyészően kicsiny részét osztották szét.

De azért könyörtelenül folytatják a reformtörvény keresztülvitelét.

Sok évtizedre lesz szükség, hogy az ország e szerencsétlenül elgondolt és ugyanugy végrehajtott törvény következményeit kiheverje. És az akkori földbirtokstatisztika fog beszámolni arról, hogy milyen téves következtetésekem épült fel ez az egész törvény.

csicsóka, buza és árpa-korpa, takarmányliszt, savanyú tej, lefőzött tej. A takarmány lóbabbal, rozsszal, árpával, lenmagpogácsával, esetleg husliszttal. — A hasas kocák naponta négyszer etetendők, mert kétszeri, háromszori etetés esetén gyomrukak egyszerre túlterhelik.

A vemhes és anyakocák állatállása általában, gondosan tisztán tartandó, és bőven, lehetőleg szecskázott tiszta, száraz, alomszalmával almozandó. Az istálló hőmérséklete ne szálljon 12 fok R alá. Gondoskodni kell a vemhes kocák napi mérsékelt mozgásáról. Ha az istálló nem elég tágas, módot kell nyújtani arra, hogy hasaskocák az udvarban vagy kertben naponta szabadon mozoghassanak, e célra a következő udvar kevésbé alkalmas, mivel jó, ha a kocák jártatás közben turhatnak. Így takarmányozott és gondozott kocák könnyebben fognak elleni, és több tejet fognak adni. Az elvetélt megátláására mindent meg kell tenni. Az elvetélt gyakran már a vemhesség harmadik hónapjában szokott előfordulni. Az elvetélt oka tehát erős hajkurászás, ütés, lökés, következménye. Gyakran a tulajdonos istállókészletében átlagban három kocát veszít. Gyakran elvetéltnek a vemhes kocák azért is, mert nyitkos hideg istállóba zártak és mozgásra alkalmat nem adtak.

(—) Tenyészkocák kezelése. A márciusban és áprilisban fiadó kocákra fokozott gond fordítandó. Elvül szolgálnak, hogy a kocák a vemhesség második időszakában már erőteljesen kell táplálni, mert gyenge etetés után a koca malacai rosszul fejlődnek, s kevesebb malaca is számíthatunk, a koca pedig kevesebb tejet fog adni és nem képes malacait erőteljes állapotban tartani. A tulajdonos etetés mellett a koca elhaltát okozza a az elvetélt koca csak gyenge malacokat fog adni. Hasas kocák takarmányozására legalkalmasabb a takarmánykeverék, burgonya

így az állatok elpuhultak, ellustultak s így minimálisra szállt ellentállásuk miatt könnyebben elvetéltnek. Elhanyagolt takarmányozás mellett is történik elvetélés. Hirtelen átmenet a takarmányozásnál mellőzendő, gondoskodni kell egészséges, könnyen emészthető takarmányról, romlott, penészes takarmányrépát, burgonyát nem szabad adagolni. Rozs etetésnél ügyelni kell, hogy ne legyen közte anyarozs. Járványos elvetélésnél az ólok ismételt leggondosabban fertőtlenítenedők. Ha ugyanaz a koca ismételt elvetél, legjobbat a tenyésztésből kizárni és felhizlalni. Nehány számadat a sertés-tenyésztésről. A sertések tenyésztésénél, az állatok gondozására és takarmányozására szükséges egy kanász, 12–20 tenyészkoca, vagy 30–40 süldő, 20–25 hízó sertés gondozására. Hízó sertések becsülésénél a következő táblázat használható: Jól felhízott közepes fajta élő sertésnél 100 kg-ig: Hus, szalonna csont, 72 százalék, Vér 4 százalék, Háj 4, zsiger 8, veszteség az élő súlyra 12 százalék. Angol fajtájú keresztezett fajoknál: Hus szalonna, csont 80 százalék, vér 4, háj 4, zsiger 7, veszteség az élő súlyra 5 százalék. Jó fajtájú, jól hizott sertésnél az élő súly 40–45 százalékának megfelelő szalonnának kell lennie. Termelt trágya rendszeres takarmányozása mellett évenként átlag közepes súlyú állatoknál: sertésnél 1 és egy negyed szekér — 1250 kg, trágya, hízó sertésnél 1 és háromnegyed szekér — 1750 kg, trágya.

(—) A temesvárigabonapiac. Temesvári tudósítónk jelenti: A buza kiételének szabaddá tétele óta a helyi piacon a buzaárak állandóan emelkedtek, az utóbbi két hétben azonban egy helyen maradtak. Az emelkedés, a kiétel megindulása óta mintegy 8–10 százalék. A két hét előtt elért 600–610 lej azonban még ma is tartja magát, aminek oka a szállítási eszközök hiányában keresendő. Egy helybeli tekintélyes terménykereskedő cég részéről azt a nyilatkozatot kaptuk, hogy a Bánáthban volna még meglehetősen buzamennyiség, a melyet kivehetnének, ha a vasút állíthatna vagonokat. De ilyeneket ma egyáltalán nem lehet kapni. A többi termény ára a helyi piacon a következő: Árpa 440–500, rozs 420, tengeri 430, köles 4, zab 400, muhartmag 500, búkköny 550, lóhere 35, lucerna 30.

(—) Piaci jelentések. Brassóban és vidéken tartósan nagy a kereslet, de az árak kevés, a Regátban még most sem állt helyre a forgalom, és így rendkívül sok termény vár ott szállításra Erdély számára. — Az exportpiac nagyon lanyha, mert a buza ára Bécsben hanyatlott, a belföldön jelentékenyen emelkedett, a lej pedig javult és így a belföldi termények az exportpiacokon eladhatatlanokká váltak. Brassói helyi árak métermásként: buza 580–600, takarmányárpa 480–500, bab kilója 10–11, borsó —, lencse 26–27, Tojás ára abnormálisan emelkedett, mert a két utolsó heti piacon a felhozott készleteket darabonként két lejjel elrekkválták, s így alig van felhozatal; ma csak elvétve kapható tojás 5–6 lej darabonkénti áron. Csodáljuk, hogy a hatóságok még most sem tudnak véget vetni olyan jogtalan erőszakos eljárásnak, amelyeknek következményét az egész lakosság megérzi.

— Sepsiszentgyörgyön az árak változatlanok, mert a havazás miatt a forgalom megakadt, néhány napon át még a környékbeli falusiak sem tudtak bejönni és így üzlet nem fejlődött. Az export szünetel. Sertés után volna némi kereslet az árak a vevők magának tartják.

(—) Budapesti terménytőzsde. A terményárak a budapesti piacon az elmúlt héten is jelentősen emelkedtek. Mai zárlati árak ezer koronákban: Tiszavidéki buza 185, dunántúli 180, budapesti rozs 152, zab 164, balatonvidéki tengeri 145, takarmányárpa 167, sörárpa 182, prompt korpa 101.

(—) Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint tulnyomóan száraz idő várható mérsékelt fagygal.

Butorok

nagy választékban
Fürdő- és szálloda

tulajdonosoknak, míg a készlet tart

- alkalmi vétel -

Varrógépek állandó raktáron. Kérjen

árakamatot: Baumgarten Géza Marosvá-

sárlévi Főter 10. és 28-30. Tel 194.

Irodai

lejárati

könyvek

(előjegyzések) 29×23 nagyságban finom

famentes papírral kemény kötésben kap-

ható 200 Lelért

BRASSÓI LAPOK könyvosztályánál.

A mai pénzpiac

Csütörtök, február 7.

A világpiac on lényegtelen változások, a lej ma Zürichben javult Párisban azonban változatlan maradt s így a zürichi változásnak nem volt befolyása az itteni árfolyamokra.

Az erdélyi pénzpiac árfolyamai néhány nap óta elég egyenletesek, az üzlet azonban igen vontatott, a bankok között nincs üzlet, mert az árfolyamok az egész országban egyformák, a magánosok pedig a pénzhány miatt nem tudnak vásárolni. Az üzlet ma 34.40–34.50 lej svájci franknak megfelelő árfolyamokon indult meg; a többi banki árfolyamok: cseh korona 5.72–5.73, angol font 854–855, dollár 198–198 és fél, olasz lira 8.70–8.72, francia frank 9.24–9.26, egy lejért 357–358 osztrák, 230 magyar korona.

Mai zárlatok:

Zürichi devizák. (Zárjelben a tegnapi zárlattól való eltérések.) egy dollár 5.74 (— háromnegyed), egy angol font 24.81 (+5), száz francia frank 26.75, (+10), száz olasz lira 25.20 (—5), száz cseh korona 16.65 és fél (—háromnegyed), száz drachma 6.77 és fél (+2 és fél), száz dinár 420, száz lej 2.94 és fél (+3 és negyed), tízezer magyar korona 2.05 (+5), tízezer osztrák korona 0.81 és egynegyed.

Bukaresti déli zárlat: valuták: egy francia frank 9.40–9.50, egy angol font 848–852, egy dollár 198–199, egy olasz lira 8.80–8.95, egy francia frank 34.75–35.50, egy cseh korona 5.60–5.80, száz magyar korona 0.45–0.50, száz osztrák 0.28–0.29, egy Napoleon arany 780–790, egy leva 1.30–1.35, egy török lira 100–104, egy dinár 2.28–2.32.

Budapestben az idegen pénznemek egy részének árfolyama lényegtelenül módosult.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Bárány mell

roston, kapható esténként a

„GEWERBEVEREIN“

étteremben.

LINOLEUM

Legnagyobb linoleum, viaszosvászon, bőrvászon, gummikabát és szőnyeg különlegességi áruház

Haas Lipót

Temesvári főlerakat: Lloyd sor
Lerakatok: Cluj, Str. Universității
Oradea mare, Bdul Reg. Ferdinand.

Mélyen leszállított

leltári árak

VIASZOSVÁSZN

Békeműködő vászonból fehér-kék alapon gyönyörű konyhaminták

78 cm. széles Lei 78.—

100 98.—

115 120.—

Minden további szélességben nagy választék. Konyhagarnitúra, asztalra, kredencre, szekré, komplett Lei 147.—

gyermekkosztra, minden kívánt színben nagy választékban 120 cm szélesség Lei 180.—

BŐRVÁSZN

kárpitosok, kocsigyártók, könyvtárak részére, nagy választékban, 115 cm. széles Lei 170.—

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére, 67 cm. széles Lei 170.—

90 225.—

Padló bevonatára, mintázott, parkett, vagy egyszerű, négyzetméterenként Lei 250.— tól

GUMMIKABÁTOK

férfi és női, divat fazonban, mindkét oldalon tiszta paragummirozás Lei 950.—

SZŐNYEGEK

Szőnyegfutó, nehéz minőségű, cca 70 cm. széles Lei 98.—

90 146.—

Ágyelőszőnyeg, „Bouclé“

rendes nagyság 155.—

Falvédő (Gobelin) 160×75 cm. 360.—

„Bouclé“ szőnyegek 170×50 cm. től feljebb Lei 1220.—

Cocos futó, cca 70 cm. széles, Lei 100.—

90 135.—

Nagy választék

ottomán takarókban, asztalterítőkben, ágyelőkben, függönyökben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, tornapipók, -ezelők, celluloid uszódallatok, labdák, csörgőtyűk, Gyermekjátékok, Sportcipők, sa. cipők, hócipők. Ezen árak minőségért a legmesszebbmenő garanciát vállaljuk.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBAN!

A Brassói Lapok hirdetéseit napenként százezer ember olvassa.

REGÉNY CSARNOK

Simonyi obesterné.

Regény. (31)

Irta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

Simonyi obesterné — a sógorasszonya tanácsára — vitt magával pár diszes ruhát és gyönyörűen nézett ki az ő magyar di-szében. Fején, nyakán és a karjain szikrá-zott a sok gyémánt. De ennél is szebben ra-gyogott a két fekete szem.

Általános feltűnést keltett.

— Wer ist die schöne Ungarin?

— Von wo ist sie gekommen?

Hallzott több oldalról.

Apor Anna izgatottságában észre sem vette. Annál jobban örült ennek a titkos imádó, kit szintén sokat gukkereztek az ud-vari dómák.

A teremben nagy suhogás támadt. A közönség szinte egy parancsszóra állt fel:

— Megjött az udvar.

Óriási „hoch“ kiáltás hallatszott, közbe-közbe egy-egy vivát-tal.

Az impozáns megjelenésű Mária Te-rézia, kezével kegyteljesen intett; mire újból leült a publikum és ő is mosolyogva foglalt helyet.

A lózsikban levő udvaroncokkal élén-ken kezdett társalogni. Csupa legyezőjét útemszertelen mozgatta föl és alá.

Vele volt — a kissé sovány, azonban gyönyörű szép — Mária Antoinette főhercegnő és még páran az apróbb főhercegnők közül.

— Milyen szépek! — sugta önfelédten Apor Anna. És észbe jutott az, mit évekk-el ezelőtt az atya urától hallott.

Sóhaj dagasztotta a mellét.

Lelke elszállt a multba:

Az ő ura — évekk-el ezelőtt — szintén ott ült az udvari lózsiban és mind feléje for-dultak azok a szép szemek.

— Ó Istenem, milyen szép is volt ő akkor! Hisz megakadt rajta a szem még most is....

Csengettek.

Megkezdődött az előadás, mi teljesen lekötötte a figyelmét.

Luizával együtt érzett, együtt szeretett és szenvedett.

Az intrikus hercegnőt Rosman Máriával azonosította.

A haláljelenetnél majd felolvadt a köny-nyeiben. És vele sirt, vele rajongott az egész publikum.

Utolsózt zúgott a „bravo“ és a „da capo“.

A színen utolszor jelent meg a hősnő alakja...

A komédia véget ért és a mi ismerő-seink vegyes érzelmekkel indultak haza.

Az asszony lelkét hatalmába kerítette a mult. A férfi pedig szerelmesebb volt, mint valaha.

Másnap reggel Simonyi obesterné báró Apor Anna ő méltósága citatutumot kapott; melyben meg lett idézve déli tizenkét órára a főhaditanács elé. Ugy látszik, hogy Kamiller atya szorgalmazta a dolgot.

Hűséges lovagja elkísérte oda is.

Apor Anna elfuló lélekzettel ment fel a lépcsőkhöz. Az előszobát képező széles folyo-són megállt és erősen dobogó szívére szo-ritotta a kezét.

Imádkozott:

„Üdvöz légy Mária!“

Egy szolgálattevő tiszt bevezette a fő-hadparancsnokság tanácskozási termébe.

A bírák együtt voltak mindnyájan.

Az egyik hadbíró felolvasta a Simonyi György obester ur ő nagysága folyamodvá-nyát és az orvos által kiállított testimoniumot.

— Mit szól hozzá méltóságos simonyi

és varsányi Simonyi Györgyné, altorjai báró Liber Apor Anna ő nagysága?

Kérdezte a hadbíró elnök.

— Azt, hogy én Mólts chirurgus urat nem ismerem; őt soha sem láttam; maga-mat vele meg nem vizsgáltattam...

Izgatottan törülte meg a verejtékező homlokát.

— Én az urammal, Simonyi György obester urral, hét esztendőn keresztül a leg-boldogabb házasságot éltem. Ennél fogva: nem igaz az a vád, hogy velem a házasság célját el nem érheti.

— Ezt bizonyítani kell tudni...

— volt a komoly felelet.

— Bizonyítani fogom.

Elmondotta továbbá, hogy Simonyi György csupán azért akar elválni tőle, hogy Rosman Máriát, kivel másfél év óta fajtalan életet él és akitől gyermeke is van, házas-társul elvehesse.

(Folyt. köv.)

AZONNALI SZÁLLÍTÁS!

Prima bükktüzifa

hasábban és aprítva kapható **BINDER JAKAB** faterlén, Románteplom ucca 2.

MEGREDELÉSEKET FELVESZ:

N. és A. Binder-cég Kapu-ucca 15.

Werkzár és Binder-cég Len-sor 30.

Gonzer & Comp. Fekete-ucca 23.

1000 kg. aprítva házhoz szállítva 730 Lei.

Szakképzett szücs munkás állandó első munkásnak kerestetik.

A. Deutsch & Fiai cégnél, Lugojon.

ASTRA

SECTIA MOTOARE, ARAD.

elsőrangú
as talosokat
keres repülő-
gép- osztálya
:: részére ::

ASTRA PRIMA FABRICA RO-
MÂNĂ DE VAGOANE ȘI MO-

TOARE S. A. ARAD.

Elsőrendű, **BÜKKTÜZIFA**

waggon-telekben ab feladó állomás vagy házhoz szállítva legjutányosabb áron megrendelhető

SZIKLÁS fatermelőnél

Brassó, Weisz Mihály-u. 6. Telefon: 508.

2630 **ELSŐ** Lloyd 1895
ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Tel. interurb 218. Sörgöncim: Juvaere Cluj.

Ékszerárugyártás és nagykereskedés!

Fogászat arany és forrasztó! Arany-, ezüst-, platina-beváltás! Klenzie és Schwarzwaldi órákban vála-mint kina-ezüst tárgyakban nagy lezarat!

Csak víz-szontelárusítóknak!

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok:

Kanada—Kuba—Mexikó—New-
Orleans Haiti—Antillák—Észak-
afrika-felé. Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia BUCUREȘTI

és „RECLAMA“ CLUJ.

„Rador“ 004 (216)

1000 kgr. tüzfifa Lei 730.-

Megrendelhető az Erdélyi Leszámitoló

Banknál, Virág-sor 12. szám alatt.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy január hó 12—
13-ára virradó éjszakán egy bivalytehén
szökött ki a brassói pályaudvaron egy vasuti
kocsiból, amely ismeretlen irányban eltűnt
a környékben. Ezen bivalytehén uton volt
București felé. A bivalytehén hollétéről kér-
jük a vasuti raktárt értesíteni.

Brassó, 1924 évi január 24-én.

7440 A VÁROSI TANÁCS.

HUSVÉTI BÖJTRE

a legfinomabb étkezési olajok u. m.

TÖKMAGOLAJ,

NAPRAFORGÓOLAJ,

REPCEOLAJ stb.

kaphatók a mindenkor legalacsonyabb napi

árban az **Aradi Olajipar R.-T.-nél Aradon.**

Telefon: 135 és 407. Sörgöncim: Olajipar.

Nincs szüksége cukrászra,
ha megvsnl

KRBEKNÉ LIBER ETELKA

harmadik bővített kiadásu

Házicukrászatát,

amely

több száz receptet tartalmaz.

A turócsuszától, képesításkockától, a boszorkány-
krém, Ananász-Parfait és töltött datolyáig, minden
létező egyszerű tésztát és könnyen elkészíthető
torta receptjét benne találjuk.

Ára költve: L. 20

Postódíj Ajánlás L. 1-2-

Megrendelhető a Brassói Lapoknál

Szőlőoltványok,
gyümölcsfaoltványok,
„rózsafák“, spárga-
gyökér stb. legjobb
beszerzési forrása:

Ambrosi

Fischer és Tsai R.-T.

AIUD — NAGYENYED Árjegyzék kívánatra ingyen

GOERZ

ROLL-TENAX

Kamrák, objektívok, tekercs-film
filmpakk, lemezek, látszóék. Ké-
pes árú, zéket ingyen és bérmentve küld
I. B. Gibson, vezérképviselő
București, Str. Sevastopol 13.

2-4 középiskolát végzett fiu

tanulónak

felvétetik a „BRASSÓI

LAPOK„ nyomdájában.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2— lel. — Vastagabb betűvel
4— lel. — Legkisebb apróhirdetés 20 lel.

Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézőkördések
válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti erede-
árak mellett bizományosunknál is feladhat minde-
helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadó-
hivatalunkhoz.

**Középkorú férfi mint nyomda-
munkás, azonnal felvétetik a
Brassói Lapok nyomdájában.**

Brassóban létesítendő kocsigár részére 2000
lel. társat keresek. Telep, épület és szakértői
biztosítva. Ajánlatokat „Kocsigár“ jeligére a ki-
adóba kérek.

**2 szobás modern lakást keresek az or-
nalra. Magas bért fizetek. Esetleg elcsérelném egy
szoba, konyha belvárosban levő lakásomat. Bui
Kapu-ucca 38.**

**Nevelőnőt keres egy fiugyer-
mek mellé, vidéki földbirtokos
család. Ajánlatok „Sürgös“ jeligére a kiadó-
ba kérek.**

**Csornálfaluban a Fő ut 363 szám alatti
egy teljesen berendezett borbély-üzlet ar-
nal átadó vagy eladó. Érdeklődni ugyanott 740**

**Középkorú intelligens urind házvezető-
anyahelyettesi, esetleg társalgónői állást vállala.
Ajánlatok „Komolyan gondo kozom“ jeligére a
kiadóba kérek.**

**Köser libák, haj és libaszőr újból kaphat-
minden héten szerdán és csütörtökön Fekete-ucca
8 szám alatt.**

**Téglagyári üzemvezető gépész
aki a különböző hornyolt cserép szájnilyást, ve-
lamint francia cserép vagy tegla szakszerű gyár-
tását vállalja, állást változtatna. M-gkeresések
let hirlapiroda Arad.**

**Elsőrangú főgépész keres bányai
kohómű gépházának vezetésére. Csakis nagy sz-
vógázmotorokat és elektromotorokat tökéletesen
ismerő szakemberre reflektál. Bizonyítvány más-
latokkal felszerelt ajánlatot fizetési igénytel „Su-
évi gyakorlati“ jelige alatt a kiadóhivatalba kü-
dendők.**

Eladó egy német gyarmányu cementcserép ge-
háromszáz acél alátétlemezzel és kezekkel. Sere-
Sighisoara, Str. Regele Ferdinand 2.

Eladó függő pák, diófakredenc és anti-
szekrény Vár-ucca 10. II. 4.

Eladó üzemképes 4 járatu hengeres göm-
malom és egy garnitúra 6-os gözcseplő. Sida
András Apáca. (Jud. Braşov)

A Kul-uccának legszebb helyén egy ép-
kezelés alkalmas szép telek sürgősen olcsón eladó.
A város központjától 10 percnyi tá-
rára egy szép családi ház elfoglalható laká-
jó feltételek mellett sürgősen eladó. Friedman
Mária, Vár-ucca 47.

Egy teljesen jókarban levő gallérfényező gép-
tányos áron eladó. Cim Denes József Orăștie, S-
Popii 1 sz.

Singer balkaru cipészgép, ke-
set használt 7000 lei. **Több könyvköté-
szeli gépek** és rézbetűk eladók. — Dor-
Kálmánnál, Dicsőszentmárton.

Felldő iparvárosban egy jó menő manicure-
nő fodrászterem elköltözés miatt eladó. Cim: Ro-
senberger Margit Mediaş.

Forgalmas iparvárosban jólbevezetett fűszér-
cseme, üzlet elköltözés miatt eladó. Cim: Rotsc-
Mediaş.

**Eladó gözcseplőgarnitúra 900-as, egy kul-
ricafejtőgéperőhajtásra, egy 2-8 HP fekvő gőgép és
gőzkazánal, 10 légkönyomás, egy 16 soros ve-
gép, egy esztergaped faesztergályos részére. Bui
Gusztáv Szászregén, Iskola-ucca 1.**

**Zongora, rövid, eredeti Bösendorfer el-
adó. Cim 7466 sz. alatt a kiadóban.**

**Eladó egy 4 lóerős agregátor 70 va-
40 amp Ára 30.000 lei. Érdeklődni Maiorul Mu-
vendéglohen, Kolostor-ucca 9.**

Eladó egy Ganz-gyártmányu Csonka-Dány re-
szerű jókarban levő 3 HP, stabil benzinnel
esetleg hozzá egy Wenkom-féle szőlőprés. Sani
György Sudeureu, u. p. Santau. (Szilágy m.) 70

Eladó Erdélyben egy vízi és motorerőre be-
deztet műmalom cement gáttal, turbinával, két-
kövel, három pár hengerrel, koptatóval, szitáló-
teljesen jókarban felszerelve. Felvilágosítást ad
Regatban Herman Natanson Bucuresti, Str. Pa-
No. 9., az erdélyi érdeklődőknek Dr. Fábán Lás-
ügyvéd Baróton, Háromszék-megyében.

**Pénztárkezelésben és iroda-
munkákban gyakorlott leány megfelelő alkalmat-
keres. Cim az Orient hirdapirodában, Kolostor-u.**

**Harisnyák kötését és javítás-
vállalom. Kórház-ucca 37. Ugyanitt gép-
kötő felv. tezik.**

Megvételre használt vagy új üzemképes ha-
rinyakötő gépek keresetnek. Ajá-
tokat az ár megjelölésével 7805 sz. a. a kiadó-
vataihoz kérek.

**Legmagasabb arat fizetek brili-
sokéri, gyémántokért, turott arany-, platina-
ezüstért. H. Osterseizer, Brassó, Olaj-sor 9.**

**Intelligens német kisasszonyt két nagy-
gyermek melé keresünk zongora és chetogitár-
cia nyelv ismerete m-gkivánatlak Fényképes ája-
latok Taussig József igazgató nejéhez, Temes-
Józsefváros, Szésgyár címre intézendők.**